

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **D. B.**
státní příslušnost Ukrajina
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2019, č. j. OAM-404/LE-BA04-BA04-PS-2019, ve věci zajištění

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

- III. Odměna ustanoveného zástupce žalobce **Mgr. Ladislava Bárty**, advokáta se sídlem v Ostravě, Purkyňova 787/6, se určuje ve výši 6 800 Kč a bude mu vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se původně tzv. blanketní žalobou, doručenou Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) dne 16. 9. 2019, doplněnou o povinné náležitosti prostřednictvím ustanoveného zástupce dne 30. 9. 2019, domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo rozhodnuto o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců do 30. 11. 2019, a to podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Žalobce odkázal na článek 15 preambule Směrnice Evropského Parlamentu a Rady číslo 2013/33/EU, podle kterého: *„Zajištění žadatelů by mělo být možné pouze v jasně vymezených výjimečných případech stanovených touto směrnicí a v souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti, pokud jde o způsob i účel zajištění.“* Podle žalobce z citované části směrnice vyplývá, že primárně mají být využita zvláštní opatření, přičemž z logiky věci důvody umožňující zajištění jako takové v naprosté většině případů nejsou totožné s důvody znemožňujícími využití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Žalovaný tak byl povinen se při vysvětlení svého přesvědčení o údajné nemožnosti využití zvláštních opatření vypořádat se všemi klíčovými prvky žalobcovy pobytové historie, a to logickým a přezkoumatelným způsobem, což žalovaný nesplnil. Žalovaný podle žalobce především vůbec nezhodnotil to, že v minulosti pobýval na území České republiky poměrně značnou dobu a jasně prokázal, že jeho zájmem je svůj pobyt si co nejdelším způsobem prodloužit a setrvat na území České republiky i po uplynutí doby k vycestování. Podle žalobce v jeho případě neexistuje žádný důvod domnívat se, že by snad zvláštní opatření podle ustanovení § 47 zákona o azylu nerespektoval, zvláště s ohledem na to, že jsou nastavena velmi velkoryse a k jejich splnění především v případě setrvání v pobytovém středisku není třeba disponovat ani žádným sociálním a finančním zázemím.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a zopakoval důvody uvedené v napadeném rozhodnutí, pro které přistoupil k zajištění žalobce a pro které podle jeho názoru nelze upřednostnit zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu.
4. Ze správního spisu krajský soud předně zjistil, že žalobci bylo v roce 2015 uloženo správní vyhoštění na dobu 1 roku. Rozhodnutí o správním vyhoštění nabylo právní moci dne 14. 12. 2015 a žalobci v něm byla stanovena lhůta k vycestování v délce 30 dnů od jeho právní moci. Dne 29. 12. 2016 byla žalobci stanovena nová lhůta k vycestování do 14. 12. 2017. V roce 2017 požádal žalobce o mezinárodní ochranu, ale jeho žádosti nebylo vyhověno. Žalobce přesto nevycestoval z České republiky a od 24. 12. 2018 zde pobýval bez platného pobytového oprávnění. Dne 10. 8. 2019 byl žalobce při kontrole totožnosti zadržen a následně byl rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ze dne 11. 8. 2019, č. j. KRPA-286497-13/ČJ-2019-000022-ZSV, zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona číslo 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České

republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a to za účelem realizace správního vyhoštění. Žalobce dne 12. 8. 2019 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný následně rozhodl dne 14. 8. 2019 napadeným rozhodnutím o zajištění žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

5. Žalovaný vyšel podle odůvodnění napadeného jednak především ze shora uvedených údajů o pobytové historii žalobce a z jeho výpovědi ze dne 11. 8. 2019, kdy měl uvést, že do České republiky přijel v roce 2015 z Polska a od té doby je zde nepřetržitě. Do České republiky přijel dle svého vyjádření za prací, je mu známo, že mu bylo uloženo vyhoštění, z České republiky však neodcestoval, protože požádal o azyl, který nedostal. V České republice nemá žádné rodinné vazby, na Ukrajině bydlí u matky, je ženatý, ale s manželkou nekomunikuje. Chce vycestovat dobrovolně, protože zde už nechce zůstat, na Ukrajině se má kam vrátit. Žalovaný dále konstatoval, že se žalobcem již bylo v roce 2017 vedeno řízení o udělení mezinárodní ochrany, která žalobci nebyla poskytnuta s tím, že po skončení azylového řízení a po uplynutí platnosti předchozího výjezdního příkazu, který mu byl v této souvislosti vydán, tj. od 24. 12. 2018, již žalobce pobývá v České republice neoprávněně. Žalovaný s ohledem na výše uvedené dovodil, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv žalobce mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany již dříve. Žalovaný se rovněž zabýval možností uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, ale tato opatření neshledal jako účinná, což odůvodnil tím, že *„Z postupu jmenovaného je zároveň dle správního orgánu zřejmé, že by jeho propuštěním ze zajištění byl ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany, a že nelze v jeho případě rozumně předpokládat, že by jmenovaný náhle své jednání změnil a respektoval by zvláštní opatření dle zákona o azylu, které by mu správní orgán uložil. Ze všech těchto důvodů by uplatnění zvláštního opatření dle § 47 zákona o azylu nebylo dle názoru správního orgánu účinné. Správní orgán v této souvislosti odkazuje na judikaturu NSS, který např. ve svém rozsudku č. j. 1 Azs 349/2016 konstatoval, že účelem zvláštních opatření není pouze zajistit účast žadatele v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ale také zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu. O neúčinnosti zvláštního opatření v případě jmenovaného svědčí nejen jeho vědomé nerespektování právního řádu ČR i jemu uložených povinností, ale také jeho zcela účelové jednání, když se udělení mezinárodní ochrany začal domáhat teprve po svém zajištění, kdy se jeho vyhoštění stalo reálným. Je tedy zcela zřejmé, že v jeho případě nelze uložení zvláštního opatření považovat za účinné.“*
6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu, neboť žalobce nařízení jednání nenavrhł, naopak s rozhodnutím bez jednání výslovně souhlasil.
7. Předmětem přezkumu ze strany krajského soudu je rozhodnutí o zajištění žalobce coby žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
8. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může ministerstvo (tj. žalovaný) v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a

existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

9. Podle § 47 téhož zákona se zvláštním opatřením rozumí rozhodnutím ministerstva (*tj. žalovaným*) uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené (odst. 1). Ministerstvo (t. j. žalovaný) může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.

10. Úvodem je třeba zdůraznit, že zajištění, ať již podle zákona o pobytu cizinců nebo podle zákona o azylu, představuje krajní prostředek, jehož následkem je omezení nebo (v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění) zbavení osobní svobody cizince. Lze je použít pouze při splnění zákonných podmínek, v daném případě konkrétně těch, které jsou uvedeny v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění podle příslušného zákonného ustanovení má za cíl znemožnit zneužití zákona o azylu podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy).

11. Ze zákonných předpokladů stanovených v dotčeném 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu žalobce zpochybňoval splnění podmínky spočívající v nemožnosti účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 47 téhož zákona. Konkrétně žalobce vytýkal žalovanému, že nedostatečně zhodnotil jeho pobytovou historii a že dospěl ke zcela nesprávným závěrům o jeho nespolehlivosti. Zdůraznil také, že důvody znemožňující využití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu nejsou z logiky věci ve většině případů totožné s důvody, které umožňují zajištění žadatele jako takové. Se žalobcem lze souhlasit potud, že správní orgán má povinnost ve všech případech uvedených v § 46a odst. 1 zákona o azylu dříve, než rozhodne o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, zvážit možnost uložení zvláštních opatření. Je také pravdou, že důvody zajištění by měly být zpravidla odlišné od důvodů, pro které nelze účinně uplatnit zvláštní opatření. Poněkud rozdílná situace však platí pro zajišťovací důvod uvedený pod písmenem e), o který v tomto případě jde. Ke vztahu § 46a odst. 1 písm. e) (důvody zajištění) a § 47 zákona o azylu (zvláštní opatření) se již opakovaně vyslovoval Nejvyšší správní soud v rozsudcích, které jsou dostupné na jeho webových stránkách www.nssoud.cz. V rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, Nejvyšší správní soud mimo jiné uvedl, že při posouzení účinnosti zvláštních opatření nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. V rozsudku ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018 - 32, Nejvyšší správní soud nepovažoval za nesprávný postup, kdy žalovaný správní orgán zčásti ztotožnil důvody pro samotné zajištění s důvody vedoucími k závěru o nemožnosti uložení zvláštních opatření. Jakkoli nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější, než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění.

12. Uvedený právní režim krajský soud aplikoval na poměry projednávané věci a uzavřel, že závěry žalovaného v konfrontaci se žalobou obstojí. Na rozdíl od žalobce má krajský soud za to, že se žalovaný pobytovou historií žalobce zabýval správně. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že důvodem, pro který dospěl k závěru o nutnosti zajištění žalobce a o předpokládané neúčinnosti zvláštních opatření, je kromě účelového podání žádosti o mezinárodní ochranu, také právě nerespektování právního řádu žalobcem, a to zejména pokud jde o povinnost vycestovat z našeho území v době, kdy mu platnost předchozích oprávnění skončila. Volba zmíněných zvláštních opatření je totiž vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci těchto opatření a že jejich uložení je dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, ale také pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, kdyby se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Za situace, kdy žalobce vědomě pobýval na území České republiky bez příslušného pobytového oprávnění, a dokonce přes uložené správní vyhoštění, přičemž žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany (navíc opakovanou) podal až v zařízení pro zajištění cizinců, kdy se faktická možnost jeho vyhoštění stala reálnou, ačkoli mohl o udělení mezinárodní ochrany požádat již dříve, jsou obavy z toho, že žalobce uvedená mírnější opatření respektovat nebude, zcela namístě. Nelze navíc přehlédnout jistou nekonzistentnost v jednání žalobce, který na jednu stranu deklaruje zájem vrátit se na Ukrajinu s tím, že na území České republiky již nechce zůstat (viz obsah vyjádření žalobce ze dne 11. 8. 2019 popsany na straně 1 a 2 odůvodnění napadeného rozhodnutí, proti kterému v žalobě nebrazil), na druhou stranu den poté podává žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by změnu stanoviska jakkoliv vysvětlil. I tato skutečnost podle přesvědčení krajského soudu vyvolává pochybnosti o skutečných motivech a záměrech žalobce a podporuje správnost závěru o jeho zajištění. Ve shodě se žalovaným dospěl krajský soud k závěru, že nelze rozumně předpokládat, že by žalobce respektoval zvláštní opatření podle zákona o azylu a jejich uložení by tak z uvedených důvodů nebylo účinné.
13. Existenci ostatních zákonných předpokladů, které jsou právně významné při rozhodování o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, žalobce v žalobě nezpochybnil a v souladu s dispoziční zásadou ovládající soudní přezkum správních rozhodnutí tak tyto předpoklady ani nebyly otevřeny soudnímu přezkumu. Krajský soud proto uzavírá, že závěry žalovaného obstojí v konfrontaci se žalobními body a jeho rozhodnutí je náležitě odůvodněno, a to i ve vztahu k § 47 zákona o azylu. Krajský soud neshledal v postupu žalovaného ani rozpor s článkem 15 preambule Směrnice číslo 2013/33/EU, na který žalobce v žalobě upozorňoval.
14. Krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
15. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.
16. Žalobci byl usnesením krajského soudu ze dne 24. 9. 2019 ustanoven k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů Mgr. Ladislav Bárta, jehož odměnu a hotové výdaje hradí podle uvedeného zákonného ustanovení stát. Krajský soud ve třetím výroku přiznal zástupci žalobce odměnu za zastupování žalobce v tomto řízení ve výši

určené podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za dva úkony právní služby (1.- první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a 2. - doplnění žaloby) po 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5 advokátního tarifu. Dále krajský soud přiznal zástupci žalobce paušální náhradu hotových výdajů za uvedené dva úkony ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč budou zástupci žalobce vyplaceny z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

17. V posledním výroku rozhodl krajský soud o tom, že Česká republika právo na náhradu nákladů řízení nemá, protože žalobce splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (což již bylo zohledněno při rozhodování o ustanovení zástupce) a žalovaný byl v řízení úspěšný, protože ani jednomu z nich nelze podle § 148 odst. 1 zákona číslo 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, uložit povinnost k náhradě nákladů řízení vzniklých státu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 14. října 2019

JUDr. Martin Láníček

samosoudce